

Bij decreet van 8 juli 2011, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 16 augustus 2011, werd het Energiedecreet, de wet op de elektriciteitsvoorziening en het decreet dat het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water regelt, gewijzigd.

Het gaat in hoofdzaak om de **omzetting** van een aantal Europese richtlijnen, meer bepaald de **Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn**. Deze richtlijnen kaderen in het zogenaamde Derde Energiepakket, dat door Europa in 2009 goedgekeurd werd ter versterking van de interne markt voor elektriciteit en gas in de Europese Unie.

Doel van die interne markt is een echte keuzevrijheid te bieden aan alle consumenten in de Europese Unie, zowel particulieren als ondernemingen, nieuwe mogelijkheden voor economische groei te creëren en de grensoverschrijdende handel te bevorderen en zo efficiëntieverbeteringen, concurrerende tarieven en een betere dienstverlening te bewerkstelligen, alsmede bij te dragen tot de leverings- en voorzieningszekerheid en de duurzaamheid van de economie.

De meeste artikels van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn waren al op de een of andere manier verwerkt in Vlaamse reglementering bij de omzetting van de Tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijn, dan wel hebben ze betrekking op federale energiebevoegdheden.

De wijzigingen van het Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn ten opzichte van de Tweede Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn die wél nog een omzetting vereisten, zijn in het decreet van 8 juli 2011 opgenomen.

Het betreft de volgende belangrijke wijzigingen:

1° De taken, bevoegdheden en onafhankelijkheid van de VREG worden verder versterkt.

Ter versterking van de onafhankelijkheid van de VREG ten opzichte van de politiek, wordt bepaald dat er geen regeringscommissarissen kunnen worden aangeduid, dat de beheersovereenkomst van de VREG alleen kan handelen over zijn niet-regulatoire taken (bv. adviesverlening, toekenning groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten,...) en wordt in een aantal extra onverenigbaarheden voorzien voor de bestuurders van de VREG. De duur van het mandaat en de ontslagregeling van toepassing voor bestuurders van de VREG worden in lijn gebracht met de bepalingen van de richtlijnen.

De in de richtlijnen voorziene doelstellingen en enkele nieuwe taken en bevoegdheden, zijn nu ook van toepassing op de VREG. Zo wordt voorzien in een uitdrukkelijke decretale basis voor de geschillenbeslechting door de VREG van geschillen van afnemers tegen hun netbeheerder bij niet-naleving van zijn verplichtingen.

2° Conform de richtlijn wordt bepaald dat leveranciers die "erkend" zijn als elektriciteits- en gasleverancier in een lidstaat van de Europese Economische ruimte geen extra leveringsvergunning moeten aanvragen bij de VREG. Wel zullen deze "buitenlandse" leveranciers de in het Vlaams Gewest geldende handels- en balanceringsvereisten moeten naleven.

3° Veranderen van leverancier zal sneller gaan: afnemers moeten binnen drie weken kunnen veranderen van leverancier, waar dat tot nu toe nog een maand vergt.

4° Er wordt bepaald dat de Vlaamse Regering uiterlijk op 3 september 2012 een kosten-batenanalyse voor de invoering van slimme meters moet voorleggen aan het Vlaams Parlement. Op basis van deze analyse zal dan beslist kunnen worden of, in welke mate, op welke manier en met welke timing de uitrol van slimme meters in Vlaanderen zal plaatsvinden.

5° In het Energiedecreet wordt in een regeling voorzien voor drie uitzonderingen op het monopolie van de door de VREG aangewezen distributienetbeheerders.

Een eerste uitzondering wordt gemaakt voor gesloten distributienetten. Het Vlaams Gewest maakt gebruik van de mogelijkheid voorzien in de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn om in deze

bijkomende, bijzondere categorie van distributienetten mogelijk te maken. De criteria om als gesloten distributienet te kunnen worden beschouwd zijn streng en omstandig omschreven in de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. Aan de beheerder van een dergelijk gesloten distributienet kunnen ontheffingen worden toegekend van enkele in de richtlijnen expliciet opgesomde verplichtingen die gelden voor elke "gewone" distributienetbeheerder.

De voorgestelde regeling maakt een onderscheid tussen, enerzijds, gesloten distributienetten op eigen site, waarvoor enkel een melding moet worden gedaan aan de VREG en, anderzijds, gesloten distributienetten die de grenzen van de eigen site overschrijden. In dit laatste geval zijn er mogelijk belangrijke risico's inzake inefficiënt gebruik van de bestaande netinfrastructuur en veiligheid, onduidelijkheid over hoe de rechten van de afnemers aangesloten op deze netten kunnen worden gewaarborgd en moet ook de impact op de nettarieven in het oog gehouden worden. Daarom wordt voor deze categorie van gesloten distributienetten een voorafgaandelijke toelating vereist door de VREG, die deze risico's moet beoordelen en daartoe advies dient in te winnen van de netbeheerder aan wiens net het gesloten distributienet in kwestie gekoppeld is.

Een tweede uitzondering op het monopolie van de door de VREG aangeduide distributienetbeheerders wordt gemaakt voor directe lijnen en leidingen. De Europese richtlijnen bepalen dat de lidstaten moeten voorzien in maatregelen om het mogelijk te maken dat directe lijnen, met name lijnen die een rechtstreekse verbinding maken tussen een producent en een afnemer, kunnen worden aangelegd. Ook hier geldt dat zolang de directe lijn gelegen is op de eigen site geen bijzondere voorwaarden worden gesteld. Alleen als de eigen site wordt overschreden kunnen dezelfde risico's gelden als bij gesloten distributiesystemen. Daarom wordt ook hier voorzien in een voorafgaande toelating door de VREG, na advies van de betrokken netbeheerder.

Een derde en laatste uitzondering wordt gemaakt voor twee zeer specifieke categorieën van privé-distributienetten, met name enerzijds de netten met laadpunten voor elektrische voertuigen en anderzijds de netten waarbij de levering van elektriciteit en aardgas enkel gebeurt als inherent en ondergeschikt element van een breder dienstverleningspakket (bv. huur van een vakantiewoning, campingplek, standplaats op de markt, ...)

6° Tenslotte worden in voorliggend ontwerpdecreet ook nog volgende, kleinere aanpassingen aangebracht:

- een aantal definities uit het Energiedecreet wordt in lijn gebracht met de definities uit de richtlijnen
- er worden wijzigingen aangebracht aan de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening, met het oog op het afschaffen van de intermediaire rol van het Vlaams Gewest met betrekking tot de wegenistoelatingen door gemeenten en provincies aan de distributienetbeheerders
- en ten slotte worden enkele materiële vergissingen rechtgezet en tekstverbeteringen aangebracht aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.